

MARIA SZYDŁOWSKA

ur. 1921; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, dwudziestolecie międzywojenne
Słowa kluczowe	projekt "Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów", Żydzi, cmentarz żydowski, macewy, dzielnica Wieniawa

Cmentarz żydowski na Wieniawie

[Na kirkucie] na Wieniawie byłam, ale bałam się tam chodzić. To było takie... różniące się wyglądem od naszego cmentarza. Nasze cmentarze były uporządkowane, miały alejki, były pięknie zadrzewione, groby były bardzo zadbane. Nie powiem, że wszystkie były marmurowe, broń Boże, ale te, które były ziemne, to były kwiaty posadzone, były tam podlewane, pielęgnowane. Widać to był bardzo zadbany cmentarz. Cmentarz żydowski mnie się wtedy wydawał taki chaotyczny. Pamiętam macewy pisane w języku żydowskim, chyba hebrajskim. I to jest zupełnie inny alfabet niż nasz, ja tego nie rozumiałam. Matka tłumaczyła mi, że to jest tak jak u nas tabliczki na naszych grobach. Tam jest napisane, kto leży pochowany i tak dalej. Matka mówi[ła]: „Z całą pewnością, chyba były jakieś może słowa modlitwy, czy coś specjalne”. To się nazywało, zdaje się, macewy, jeśli dobrze pamiętam. Tak, ale one były tak jakby w ziemi postawione przypadkowo. Ktoś niósł i postawił. Ja wtedy takie odnosiłam wrażenie. [Cmentarz] chyba nie był nawet ogrodzony, można było wchodzić, gdzie się chce i kiedy się chce. Nie był specjalnie chroniony, nikt tam nie doglądał go. Drugi był na Kalinowszczyźnie.

Data i miejsce nagrania	2013-11-15, Warszawa
Rozmawiał/a	Marek Nawratowicz
Redakcja	Aleksandra Bańkowska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"